

цивільної справи. Як уповноважений законом орган – суд здійснює керівництво процесом, спрямовує дії всіх учасників процесу, роз'яснює особам, які беруть участь у справі, їх права та обов'язки, забезпечує виконання ними процесуальних прав і обов'язків, попереджає про наслідки вчинення або не вчинення процесуальних дій, надає особам, які беруть участь у справі, сприяння в реалізації їх прав, створює умови для всебічного і повного дослідження доказів, встановлення фактичних обставин і правильного застосування законодавства при вирішенні цивільних справ, вирішує всі питання, що виникають при розгляді справи [2, с. 195]. Аналіз норм цивільного процесуального законодавства дає підстави стверджувати про наявність значного обсягу обов'язків, що покладаються на суд з метою забезпечення справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду і вирішення цивільних справ [3, с. 42]. Усі повноваження, що має суд під час здійснення цивільного судочинства, вказують на те, що розгляд цивільної справи не може відбуватись без участі суду.

Враховуючи вище наведене, можна зробити висновок, що суд – це обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин, що має бути безкорисним та об'єктивним у вирішенні справи та винесенні рішень. Численні повноваження суду суворо визначені законом і спрямовані на досягнення мети цивільного судочинства – захист прав та інтересів особи.

Література

1. Цивільний процес України: підруч. / кол. авторів; за ред. В.О. Кучера. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 768 с.
2. Гарієвська М.Б. Роль суду як суб'єкта цивільних процесуальних відносин в Україні та Англії. *Приватне право і підприємництво*. 2008. № 1. С. 195-198.
3. Кузів Г.С. Процесуальні обов'язки суду в цивільному судочинстві. *Адвокат*. 2012. № 4(139). С. 42-45.

УДК 347.1(043.2)

Заволокіна М.Д., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Щербина Б.С., к.ю.н.

ПРАВО НА ОСОБИСТЕ ЖИТТЯ: ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

У даний час в українському законодавстві існує значна кількість норм, які регламентують питання охорони особистого життя. Норми, що

забезпечують правовий захист особистого життя людини, наразі перебувають у конституційній, кримінальній, адміністративній, цивільній, сімейній, інформаційній, процесуальній та інших сферах законодавства України. А для того, щоб відрізнити заходи цивільно-правові заходи охорони особистого життя від інших, передбачених іншими галузями права, необхідно розглянути їх та визначити їх взаємодію між собою в сфері забезпечення неприпустимості свавільного вторгнення в особисте життя.

До прийняття Цивільного кодексу України цивільне законодавство містило лише невелику кількість норм, безпосередньо пов'язаних із захистом приватного життя або окремими його проявами, але ЦК СРСР встановлював передумови загального регулювання особистого життя. Тому він зазначив у статті 1, що цей Кодекс регулює особисті немайнові відносини, не пов'язані з майновими, у випадках, передбачених законом, а відповідно до статті 10 – громадяни отримували можливість «мати інші майнові та особисті немайнові права». Стаття 6 закріплювала заходи захисту цивільних прав, що придатні для застосування і у випадку незаконного втручання в особисте життя. До норм, які встановлювали передумови цивільно-правової охорони особистого життя, необхідно віднести також норми про зобов'язання, які виникають внаслідок заподіяння шкоди (Глава 40 ЦК УРСР) [1].

Зміст цивільно-правового інституту охорони особистого життя складається з цивільно-правових норм, що містять заходи цивільно-правової охорони особистого життя. Отже, цей інститут є об'єктивним виразом цивільного захисту особистого життя. В його основі лежить нормативний принцип неприпустимості несанкціонованого втручання в особисту сферу, що є одним із загальних принципів цивільного законодавства України (ст. 3 Цивільного кодексу України).

Основою цивільно-правового інституту охорони особистого життя є стаття 301 Цивільного кодексу України, яка закріплює право людини на особисте життя. Це право є основним і передбачає існування інших прав, які детально викладають його зміст і одночасно виступають його гарантіями [2].

Такими правами в літературі традиційно є право на недоторканість житла, право на конфіденційність листування, телефонних дзвінків, телеграфів та інших повідомлень (особисті повідомлення), право на конфіденційність усиновлення. Більшість вчених також пропонують, щоб закон враховував права на особисте (інтимне) життя, адвокатську, лікарську таємницю, таємницю нотаріальних актів, депозитів, особистих документів, фотографій (недоторканість зовнішнього вигляду), недоторканість шлюбу та його таємниць, індивідуальність тощо.

Однак це лише орієнтовний перелік, який містить найважливіші

цивільно-правової охорони особистого життя особисті немайнові права, оскільки через об'ємність та різне розуміння людей у цій сфері їхнього життя неможливо перерахувати їх усіх. Крім того, слід мати на увазі, що перелік особистих немайнових прав, встановлений законом, не є вичерпним (ч. 3 ст. 270 Цивільного кодексу України), тому можливе розширення інституту особистого життя за рахунок інших особистих немайнових прав, які ще не визнані законодавцем.

Цивільні права, які є частиною інституту охорони особистого життя, а також будь-які інші суб'єктивні цивільні права, не можуть бути усунені від обмежень та порушень, які можливі у формі різних вторгнень у особисте життя. У виняткових випадках суспільство допускає зовнішнє втручання в особисте життя проти волі особи, але незаконне втручання в приватне життя засуджується і карається законними заходами.

Таким чином, інститут цивільного права також повинен включати правила, що встановлюють заходи щодо обмеження та захисту вищезазначених прав.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що положення чинного Цивільного кодексу України відіграють особливу роль у правовому захисті особистого життя, оскільки він декларує принцип неприпустимості свавільного втручання у особисте життя та закріплює особисті невід'ємні права на захист.

Література

1. Цивільний кодекс Української РСР. Втратив чинність 01.01.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540-06#Text>

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. Редакція від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

УДК 347.9(043.2)

Землянкіна М.П., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Падун Р.В., к.ю.н.

ЕЛЕКТРОННІ ДОКАЗИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Перша асоціація при згадуванні ХХІ століття – це диджиталізація світу. І звісно нашу державу це не обійшло. Саме розвиток інформаційних технологій являє собою важливий елемент глибоких трансформацій у державному секторі, зокрема у законодавстві. Тому нещодавно у процесуальних кодексах України, а саме у Господарському процесуальному кодексі, у Кодексі адміністративного судочинства